

3 SEM TDC HRM 1 (G)

2014

(November)

COMMERCE

(General)

Course : 301

(Human Resource Management)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ অতি চমুকে লিখা :

Answer the following questions very briefly :

(a) মানৱ সম্পদ উন্নয়ন (HRD) পরিচালকৰ যি কোনো দুটা কাৰ্য লিখা ।

2

Write down any two functions of Human Resource Development (HRD) manager.

(b) কৰ্মচাৰী সংগ্ৰহ আৰু কৰ্মচাৰী বাছনিৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা ।

2

Mention two points of distinction between recruitment and selection.

(2)

শুন্দ নে অঙ্গুল লিখা :

$1 \times 4 = 4$

Write True or false :

(c) মানব সম্পদ হ'ল এটা অন্য প্রাকৃতিক সম্পদৰ দৰে ।

Human Resource is a resource like any other natural resource.

(d) কৰ্ম বিশ্লেষণ মানে কৰ্মৰ লগত জড়িত সকলো বাস্তৱ তথ্য আহৰণৰ এটা প্রক্ৰিয়া ।

Job analysis means a process of obtaining all pertinent job facts.

(e) কৰ্ম চক্ৰগতিয়ে এজন কাৰ্যবাহীৰ নিপুণতা আৰু জ্ঞান বৃদ্ধিৰ বাবে সমতলভাৱে স্থান সলনি কৰাকে উনুকিয়াই ।

Job rotation refers to change the position of an executive horizontally for increasing the skills and knowledge.

(f) পদোন্নতি মানে উচ্চতৰ পদৰ পৰা পতন আৰু পদাৱনতি মানে উচ্চতৰ পদলৈ উথান ।

Promotion means decrease in rank and demotion means increase in rank.

2. চমু টোকা লিখা :

$4 \times 4 = 16$

Write short notes on :

(a) বিজ্ঞানসম্বন্ধত বাহনিৰ আৰশ্যকতা

Need for scientific selection

- (b) কর্ম সমৃদ্ধকরণ
Job enrichment
- (c) 'স্বাস্থ্য আৰু নিৰাপত্তা' ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজনীয়তা
Importance of 'Health and Safety' measures
- (d) শিকন প্ৰক্ৰিয়া
Learning process

3. (a) মানৱ সম্পদ পৰিচালনা (HRM) বুলিলে কি বুজা ?
ইয়াৰ তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰা। 4+7=11

What do you understand by Human Resource Management (HRM)? Explain its significance.

অথবা / Or

(b) ভাৰতবৰ্ষত মানৱ সম্পদ পৰিচালনাৰ ক্ৰমবিকাশৰ বিষয়ে
চমুকৈ আলোচনা কৰা। 11

Discuss in brief the evolution of Human Resource Management in India.

4. (a) এটা সংগঠিত মানৱ শক্তিৰ সম্বৰহণৰ কাৰণে মানৱ
সম্পদ পৰিকল্পনাৰ (HRP) প্ৰয়োজনীয়তা ব্যাখ্যা কৰা। 11

Explain the importance of Human Resource Planning (HRP) to ensure effective utilization of manpower in an organization.

অথবা / Or

(b) 'কর্ম বিশ্লেষণ' কি? কর্ম বিশ্লেষণ প্রস্তুতকরণত জড়িত থকা বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ আলোচনা করা। $4+7=11$

What is 'Job Analysis'? Discuss the various steps involved in the preparation of job analysis.

5. (a) কর্মচারী সংগ্রহ কারণে ব্যবহৃত বিভিন্ন উৎসসমূহ এক সমালোচনামূলক আলোচনা করা। 11

Critically discuss the various sources of recruitment of employees.

অথবা / Or

(b) এটা বৃহৎ সংগঠিত সঠিক কর্মচারী বাছনি প্রক্রিয়াৰ তাৎপর্য চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

Describe in brief the significance of proper selection of personnel in a large organization.

6. (a) 'কেরিয়াৰ' শব্দটোৰ সংজ্ঞা লিখা আৰু কেরিয়াৰ উন্নয়নৰ পদক্ষেপ বা পর্যায়সমূহ ব্যাখ্যা কৰা। $4+7=11$

Define the term 'career' and explain the steps in career development.

অথবা / Or

(b) ভাল প্রশিক্ষণ কাৰ্যসূচী এটাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 11

Explain the essential steps of a good training programme.

7. (a) 'ক্ষতিপূরণ' বা ধারণাটো আলোচনা করা। এটা ওদ্যোগিক সংগঠনত কর্মচাৰীসকলৰ ক্ষতিপূরণ ব্যৱস্থাত প্ৰভাৱ বিশ্লাব কৰা উপাদানসমূহ কি কি? $5+7=12$

Discuss the concept of 'compensation'. What are the factors which affect compensation of employees in an industrial organization?

অথবা / Or

(b) 'ক্ষতিপূরণ পৰিচালনা' বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা ব্যাখ্যা কৰা। $4+8=12$

What do you mean by 'compensation management'? Explain its importance.

★ ★ ★